

Asia: VN/36545/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta, laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Olemme tutustuneet hallituksen esityksen luonnoksessa esitettyihin muutoksiin. Arviomme mukaan osa apteekeilta nyt edellytettävistä uusista vaatimuksista voidaan toteuttaa informaatio-ohjauksella ilman järjestelmämuutoksia, kun taas osa edellyttää muutoksia apteekkien tietojärjestelmiin. Apteekkitietojärjestelmässä muutoksia edellytettäisiin reseptinkäsittelyyn, varastonhallintaan ja tilaustoimintoihin sekä raportointiin.

Muutosesitysten toteuttamiskelpoisuudesta tai niihin tarvittavasta ajasta ei ole ennen luonnoksen antamista lausunntomenettelyyn käyty keskustelua apteekkijärjestelmätoimittajien kanssa. Lausuntoaikataulun sijoittuessa keskelle lomaa, meillä ei ole myöskään mahdollisuutta arvioida muutosten kustannusvaikutusta apteekkitietojärjestelmiin. Pidämme puutteena, että esitysluonnos ei myöskään huomioi toteutusaikataulun osalta muita, jo meneillään olevia, aikataulutettuja apteekkitietojärjestelmiin kohdistuvia lakimuutoksia, kuten alv-muutoksia, Kanta-lääkityslista vaihe 2:n toteutustyötä ja biologisen lääkeväihdon laajenemista. Lisäksi vuoden 2024 puolelle ajoittuu myös Kanta-järjestelmän kortinlukijaohjelmistomuutos, joka edellyttää tietojärjestelmätoimittajilta toimenpiteitä. Mikäli varsinainen hallituksen esitys voitaisiin antaa syys-lokakuussa, siinä esitettyjen muutosten toteutukselle testauksineen jäisi aikaa vain noin 2 kuukautta, jopa vähemmän. Pidämmekin lakiluonnoksessa esitettävää aikataulua haastavana. Mahdollista on jopa, että kaikkia tietojärjestelmämuutoksia ei saada toteutetuksi nyt esitetyn voimaantuloajan puitteissa. Järjestelmämuutosten toteutumisen ja realistisen toteutusaikataulun varmistamiseksi, apteekeilta nyt edellytettäviä muutostarpeita ja niiden priorisointia tulisikin käydä läpi yhteistyössä viranomaisten ja apteekkijärjestelmätoimittajien välillä mahdollisimman pikaisesti ennen hallituksen esityksen jättämistä.

Pykäläkohtaiset kommentit:

Laki lääkelain muuttamisesta 55 § 1 mom

---Apteekin ja sivuapteekin on pidettävä varastossa myös edullisimpia lääkkeitä.

Esitetty muutos edellyttäisi, että apteekin tulisi saada tieto apteekkijärjestelmästä varastosaldoinen niistä valmisteista, jotka ovat kullakin ajanhetkellä oman viiteryhmänsä edullisimpia. Jotta tämä toteutuisi, se edellyttäisi muutoksia apteekkijärjestelmän raportointitoiminnallisuuksiin.

Esityksessä ei ole mielestämme riittävällä tavalla avattu niitä rajoitteita, jotka liittyvät edullisimman valmisteen saamiseen varastoon ja sen varastossa pitoon. Apteekit käyttävät lääkkeiden hintatietojen päivittämisessä joko Suomen Apteekkariliiton tai Yliopiston Apteekin tuottamaa tuoterekisteriä (taksa). Nykyisellään apteekki voi saada käyttöönsä tuoterekisteripäivityksen lyhimmillään vain yhtä arkipäivää ennen kuukauden 1. tai 15. päivää tapahtuvaa hintojen muuttumista. Lääketukujen tilaus- ja toimitusaikatauluista ja viiveistä johtuen apteekilla ei tästä johtuen ole hintojen muuttuessa kaikissa tilanteissa edes teoreettista mahdollisuutta saada varastoonsa edullisinta valmistetta, jota voisi tarjota asiakkaalle kuukauden 1. tai 15. päivään mennessä. Lisäksi on huomioitava, että kuukauden 1. tai 15. päivä voi osua viikonlopulle eivätkä lääketukut toimita lääkkeitä kaikkiin apteekkeihin edes joka arkipäivä.

Laki lääkelain muuttamisesta 57 § 2 mom

---Toimittaessaan lääkemääräyksellä toimitettavaa lääkettä, apteekin verkkopalvelun henkilökunnan tulee tarjota lääkkeen ostajalle hinnaltaan halvinta lääkevalmistetta.

Apteekin verkkopalvelusta säädettäessä tulisi pyrkiä kirjauksiin, joilla ei estettäisi verkkopalvelutoiminnan digitalisaatiokehitystä perusteettomasti tekemällä niitä henkilösidonnoiksi. Nykyisen kirjauksen sijasta ehdotamme kirjausta, jossa ei korostettaisi verkkopalvelun henkilöstön roolia, vaan apteekkarin vastuuta siitä, että tieto halvimmasta lääkkeestä ja sen saatavuudesta olisi asianmukaisesti apteekin verkkopalveluasiakkaan saatavilla:

Toimitettaessa lääkemääräyksellä toimitettavaa lääkettä, apteekkarin, Helsingin yliopiston apteekin ja Itä-Suomen yliopiston apteekin tulee huolehtia siitä, että lääkkeen ostajalle tarjotaan hinnaltaan halvinta lääkevalmistetta.

Laki lääkelain muuttamisesta 57 f §

Pykälä on kokonaisuudessaan uusi ja sen sisältö ja toteutustavat, kuten poikkeamiin liittyvä raportointi olisi hyvä käydä läpi kokonaisuudessaan viranomaisten ja järjestelmätoimittajien välisenä yhteistyönä, jotta voitaisiin varmistua laadukkaasta ja tarkoituksenmukaisesta toteutuksesta.

Antila Juha
Receptum Oy

Jansen Ari
Receptum Oy